

Un nou temps per a Euskal Herria

JOSEBA AZKARRAGA RODERO

L'Estatut de Gernika ha fet recentment 25 anys, aniversari que el denominat 'constitucionalisme espanyol' ha aprofitat per retreure'ns, als nacionalistes bascos, que no ho celebrem. Han arribat fins i tot a acusar-nos d'oficiar-ne el funeral. Però, què és el que hem de celebrar?. que a Madrid l'hagen incomplert reiteradament?, que tot un embolic de lleis bàsiques l'hagen desnaturalitzat?, el frau de llei que tant el PSOE com el PP han consumat? No som els nacionalistes bascos els qui hem soterrat l'Estatut de Gernika. L'única cosa que hem fet és alçar acta de la seua defunció, a mans dels successius governs estatals.

Els nacionalistes bascos som més conscients que ningú que en l'últim quart de segle l'Estatut d'Autonomia de Gernika ha servit per a anar treballant pel camí de l'autogovern i per construir així els edificis de matèries tan sensibles i tan vitals per a un poble com són l'economia, l'educació, la cultura o la sanitat. Però també ho som de quin va ser l'esperit de pacte amb què va néixer, en un moment històric molt determinat, davall el soroll de sabres dels hereus d'una dictadura i amb un Euskadi descompost des del punt de vista nacional després de quaranta anys de franquisme.

El fet és que, avui, aquest flagrant incompliment de l'Estatut pels successius governs espanyols, tant del PP com del PSOE, juntament amb la creixent demanda d'aprofundiment en l'autogovern per la majoria de la societat basca, l'han convertit en un instrument invalidat, incapaç de satisfer la demanda de la majoria de bascos i basques.

Això no significa, però, com pretén la demagògia constitucionalista, que menystinguem l'aportació històrica de l'Estatut de Gernika. Durant aquests cinc lustres, s'ha avançat molt des d'aquells albors dels vuitanta en què la prioritat era treure Euskadi de la seua angoixa política, social i cultural. Però, amb la mateixa claredat, hem de constatar que en aquests moments l'Estatut, devaluat i empobrit pels reiterats incompliments, aixeca ja poques adhesions i que, paradoxalment, els que més l'exalcen, el PP d'Aznar, Rajoy i María San

“En aquests moments, l'Estatut, devaluat i empobrit pels reiterats incompliments, aixeca ja poques adhesions i, paradoxalment, els que més l'exalcen, el PP d'Aznar, Rajoy i María San Gil i el PSOE de Rodríguez Zapatero i Patxi López, són els qui més han contribuït a desvirtuar-lo. [...] L'Estatut de Gernika no és per a la majoria dels ciutadans bascos el marc juridicopolític de la comunitat autònoma del País Basc del segle XXI i, encara menys, de l'Euskal Herria del segle XXI”

Gil i el PSOE de Rodríguez Zapatero i Patxi López, són els qui més han contribuït a desvirtuar-lo. Siga com siga, l'Estatut d'Autonomia de Gernika no és ja per a la majoria dels ciutadans i ciutadanes bascos el marc juridicopolític de la comunitat autònoma del País Basc del segle XXI i, encara menys, de l'Euskal Herria del segle XXI.

Dissortadament, el president Rodríguez Zapatero no veu o no vol veure que té davant seu una sèrie de reptes amb els quals, més tard o més prompte, haurà d'enfrontar-se, perquè així ho demanda l'Euskadi del tercer mil·lenni.

El primer, el de la pacificació i normalització política del nostre país. Un repte en què la responsabilitat principal recau, sens dubte, en ETA i en l'abandonament definitiu de la violència i en el respecte a la voluntat de la ciutadania basca, però on el Govern espanyol té

molt a dir, si es decideix almenys a actuar d'una vegada per sempre amb coratge polític, valentia històrica i audàcia democràtica, sense repetir els errors dels seus antecessors en el càrrec. Perquè l'acció policial i la judicial són per descomptat necessàries, però cal, a més, l'acció política per resoldre el conflicte de fons. És curiós que el mateix Govern espanyol done suport a les crítiques de les Nacions Unides a països que no atenen al substrat polític dels conflictes que pateixen –sense que això reste gens ni mica de culpa als qui, en nom d'aquests conflictes, cometen crims terribles i menyspreiables– mentre no és capaç de veure els propis problemes.

Juntament amb això, i estretament connectat, la societat basca reclama que Madrid atenga la raó última de la seua voluntat sobirana. La proposta del Govern basc, del qual forme part, és un pas de gegant en el camí del reconeixement i l'exercici del dret d'autodeterminació que assisteix el poble basc. I exercir-lo per decidir què volem els bascos i basques del 2005, que estic convençut no és el mateix del que es va poder decidir, enmig del soroll dels sabres, fa més de dues dècades.

I finalment, però no per això menys important, cal entendre d'una vegada per sempre que aquesta llibertat que Euskal Herria reclama per decidir el seu present i el seu futur redundarà, al seu torn, en la millora de les cotes de benestar social del conjunt de la ciutadania.

És a dir, que quan, com fan el Govern català i les formacions que l'integren, el Govern basc i formacions polítiques com Eusko Alkartasuna parlem de reconeixement d'una nació i de construcció nacional, ens referim al reconeixement i a la construcció d'una nació que vol créixer políticament per poder satisfer així millor les necessitats quotidianes de tots i cadascun dels ciutadans i ciutadanes que la formen. Parlem, en suma, d'un nou temps per a Euskal Herria.

*Joseba Azkarraga Roderó
és conseller de Justícia, Ocupació
i Seguretat Social del Govern basc
militant d'Eusko Alkartasuna*